

Obsah

1. Nahlédnutí do obecné psychologie	8
1.1 Psychologie a její cíle	9
1.2 Dělení psychologických odvětví	11
1.3 Významné psychologické směry	13
1.4 Základní psychologické pojmy	21
1.5 Kognitivní procesy	28
1.5.1 Pozornost	28
1.5.2 Paměť	30
1.5.3 Myšlení	35
1.6 Emocionální procesy	40
2. Nahlédnutí do vývojové psychologie	46
2.1 Charakteristika období mladšího školního věku	47
2.1.1 Rozvoj poznávacích procesů	49
2.1.2 Rozvoj morálky	51
2.1.3 Genderové role, dětská kresba, vývoj identity a sociální vývoj	56
2.1.4 Školní prostředí, učitel, osobnost učitele a jeho vliv na morální vývoj žáka	62
2.1.5 Škola, technologie a učení	65
2.1.6 Současný životní styl	67
2.2 Charakteristika období staršího školního věku	70
2.2.1 Rozvoj pohlavního dozrávání	71
2.2.2 Rozvoj poznávacích procesů	72
2.2.3 Rozvoj identity	75
2.2.4 Rozvoj mravních norem a společenských hodnot	77
2.2.5 Vztahy s rodinou	78
2.2.6 Vztahy s vrstevníky	81
2.2.7 Subkultura mládeže a rizika chování dospívajících	82
2.2.8 Přístup k dospívajícím s rizikovým chováním	87
3. Nahlédnutí do pedagogické psychologie	91
3.1 Učení a vybrané pedagogické pojmy	92
3.1.1 Druhy učení	95
3.1.2 Zákony učení	102
3.2 Emoce žáka v podmínkách pedagogického procesu	108
3.2.1 Emoce a mladší školní věk	109
3.2.2 Emoce a starší školní věk	110
3.2.3 Faktory ovlivňující citovou a emoční rozdílnost mezi jedinci	111

3.3	Motivace žáka v pedagogickém procesu	112
3.3.1	Motivační faktory	113
3.3.2	Odměny a tresty	116
3.4	Osobnost a vybrané osobnostní dispozice v pedagogickém procesu	120
3.4.1	Inteligence a příbuzné pojmy	121
3.4.2	Nadání	122
3.4.3	Orientace na výkon	125
3.4.4	Naučená bezmocnost	125
3.5	Sebesystém (sebepojetí) žáka	126
3.5.1	Sebesystém a jeho složky	126
3.5.2	Sebesystém žáka a škola	127
3.6	Atribuce v pedagogickém procesu	129
3.6.1	Atribuční tendence	129
3.6.2	Atribuční styly žáků	130
3.6.3	Volba atribučního stylu	131
4.	Nahlédnutí do sociální psychologie	133
4.1	Sociální skupina	133
4.1.1	Pojem „sociální skupina“	133
4.1.2	Skupinová struktura	136
4.1.3	Charakteristika a funkce skupinových norem	137
4.1.4	Postup osvojování skupinových norem	138
4.2	Konformita, příbuzné pojmy a výzkumy	139
4.2.1	Nekonformita versus nezávislost	141
4.2.2	Skupinový nátlak	141
4.2.3	Výzkum konformity	142
4.3	Socializace	146
4.3.1	Vývoj morálky	148
4.4	Sociální percepce	151
4.4.1	Percepční akcentace	152
4.4.2	Percepční obrana způsobující zkreslení	153
4.4.3	Formování dojmu a chyby v sociální percepci	154
5.	Nahlédnutí do psychoterapie	160
5.1	Psychoterapie v dětském věku	162
5.1.1	Prostředky psychoterapeutické činnosti s dětmi	170
5.2	Rodinná psychoterapie	185
5.3	Děti zanedbané a deprivované	188
5.4	Cíle dětské psychoterapie a poradenství	191
6.	Nahlédnutí do psychologie práce	193
6.1	Mobbing	194
6.1.1	Charakteristika pojmu	196
6.1.2	Příčiny vzniku mobbingu	197

6.1.3	Strategie mobbingu	198
6.1.4	Oběť mobbingu	201
6.1.5	Pachatel mobbingu (mobber)	202
6.1.6	Další varianty mobbingu	204
6.1.7	Následky mobbingu	208
6.1.8	Obrana proti mobbingu	209
6.1.9	Důvody výskytu mobbingu v současné době	211
6.2	Syndrom vyhoření (burnout)	212
6.2.1	Vymezení pojmu a příznaky syndromu vyhoření	212
6.2.2	Profese s nejčastějším výskytem syndromu vyhoření	215
6.2.3	Postup rozvoje syndromu vyhoření	217
6.2.4	Příčiny vzniku syndromu vyhoření	219
6.2.5	Pracovní podmínky a vznik syndromu vyhoření	220
6.2.6	Dopad syndromu vyhoření na člověka	223
6.2.7	Prevence a možnosti předcházení vzniku syndromu vyhoření	224
6.2.8	Možnosti odborné pomoci pro jedince trpící syndromem vyhoření	226
7.	Výzkumné šetření syndromu vyhoření ve vztahu k životní spokojenosti učitelů	229
7.1	Teoretický rámec výzkumu	229
7.1.1	Syndrom vyhoření	230
7.1.2	Životní spokojenost	232
7.2	Cíle výzkumu a hypotézy	234
7.3	Metodologie	235
7.3.1	Statistické zpracování	238
7.4	Charakteristika zkoumaného vzorku a sběr dat	238
7.5	Výsledky šetření	239
7.5.1	Limity studie	243
7.6	K platnosti hypotéz	244
7.7	Diskuse	245
7.8	Závěr	247
	Souhrn	249
	Summary	250
	O autorkách	251
	Z odborných recenzí	253
	Použitá literatura	254
	Věcný rejstřík	269
	Jmenný rejstřík	274